

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Становище руского священика
в суспільности.

(Дальше).

Кожний розумний чоловік знає, що в таких случаях священицтво може відіграти важну роль; — тамка, де не допоможе ані жовнір, ані шаблюка, гвер, багнет та куля, живе Христове слово в устах духовного, улагоджує пристрасти, завзятість, гнів, злість а деколи і наміри чорної мести. Найславніший володільці сьвіта, законодавці, славні вожди та витязі розуміли, чим є Церков в життю держав, суспільности і народів, і не один з них намагав ся підчинити Церков а тим самим і її слуг державі. Однак жаден розумний та досвідний владілець не намагав ся ніколи зломати значення і повагу Церкви в суспільности, знаючи добре, що коли священицтво і Церков втратить між народом свій вплив захитає ся і суспільний лад та порядок в державі. На доказання правдивости сказаного могли би ми навести тисячку примірів з історії всемірної та з теперішнього життя поодиноких держав і народів, однак на тое не маємо ми ані часу ані місця.

Тим часом у нас діє ся цілком противно. В нинішні часи мірою думок, стремлень, змагань та гадок суспільности є періодична печать, розличного роду брошури та взагалі все тое, що суспільність читає та в чім любує ся. Если переглянемо все тое, що від початку доби конституційної аж до нинішнього дня появило ся в печати польській, спостережем дуже много дечого такого, що вельми вражало і вражає чувство національне а навіть чувство релігійне нашого священицтва. Правда «никтоже безъ грѣха токмо оденъ Богъ», і на нашім священицтві тяжить не одна провина, котру ми ані закривати ані оправдувати не думаєм, бо «пізнай себе, буде з тебе» каже народна приповідка; — але чиж годило ся католицькій печати християнських і католицьких священиків до того братного славянського народу називати довгий час з погордою «ковбасюками, книпоїдами, кади-гробами, святоюрцями, попами» та всякими можливими епітетами?! чи годило ся католицькій печати містити у своїх іппальтах видуманий перед двома літами памфлет на родини руских священиків під заголовком: «Рору і рорадіє»? чи годило ся часами осьмівати руско-кат. богослужбний обряд? взагалі чи годило ся понижати священика в очах не тільки осьвіченої верстви суспільности але в очах простолюдина, що навик бачити у священику свого батька, посередника між Богом та взагалі особу освящену.

Нам не лучало ся нігде читати дечого згрідного, плюгавого та лихого в польській печати про жидівських рабів, хотяй ми дуже добре знаємо, що се неукі, люди звичайні, без божої ласки, без божого поманія, деколи забобонні, зфанатизовані до крайности а може-може і дурисьвіти. Чиж їх ритуал лійший чи може що иньшого боронить їх перед справедливими не раз напастями? А кілько то нісенітниць, клевет, простої ложі начитали ся ми в тих самих письмах на руских навіть найчесніших

священиків! — Хотяй родини священиків руских сплодили так великих людей — і не згадую тих, що трудили ся для Русинів, але згадаю тільки на покійного Савчинського, Евз. Черкавского — що трудили ся через ціле своє жите для польської ідеї і нації.

Правда, винні наші відносини, обставини, а може ще що друге тому, що ціла наша суспільність так польська як і руска не відносить ся до нашого священицтва з належним довірем та поважанем. Кожний безсторонний чоловік се признати мусить, що значніші люди з польської суспільности знають більше про інтелектуальний рух в Хинах, Японії, Америці, а вже не кажу в Німеччині або у Франції, як про змагане рускої так духовної як і світської інтелекції.

У нас між польскою суспільностию дуже много можна знайти таких людей, що володіють добре в слові і письмі німецькою, французскою, англійською, італійською та др. мовою, але як мало є таких, що знають бодай плавно читати і писати по руски! З відти пішло посуджуване найчесніших Русинів-населовців а дуже много і священиків о розлічні стремлення антисуспільні, антидержавні та Бог зна о що! Навіть лист пастирський Австрійского єпископату проголошений вірним у церквах взято з нагоди виборів за підбурене народу не з иньшої, мені видить ся, причини як з незнання рускої мови, бо відай злоба людей ще так далеко не дійшла, щоби безвинно кидати ся на священицтво.

Зрештою я сам перед кількома літами був свідком ось якої події. До одної церкви в неділю підчас маневрів зайшов виспий офіцер, а почувши при читаню «апостола» цар Ареті доіс, цювтії церкви відправляло ся богослуженне за царя, і доперва парох і виспії власти духовні мусіли пояснити саму річ. Кілько то підозрінь, кілько клевет на руске священицтво має свою основу тільки в самім незнаню рускої мови і стремлень та напрямків в духовім життю між рускою суспільностию. Для того нас се дивує дуже, що внесень п. Барвіньского поставлених по осінній сесії краєвого сойму в р. 1896 в справі рускої мови не полагоджено зараз, але відложено їх на дальше. Преціньжеж вони стали би ся основою для самих Поляків до пізнання Русинів, їх життя національного, стремлень, бажань та намірів.

(Далі буде).

Давидівський процес.

(Конець).

Не будемо наводити зізнань всіх свідків, а іменно тих, котрі нічого нового ні важного не зізнають, а ограничимо наше справоздане на більше клясичних свідках.

Свідок Ян Котюшко, давидівський війт, прибраний з-паньска, міна вїтївска. Зізнає: Уже 31 січня оголосив, що листи виборчі вилужені до 8 лютого. Ніхто не реклямував. Рух почав ся від 7 марта т. є. від зборів Козакевича. Каже, що робив усе легально, але навіть

в приближеню не вміє сказати, кілько було управнених до голосованя. Карти зі староства привіз Попель разом з припорученєм, щоби всіх, хто не має легітимації, виписати в листу, ели на то згодить ся комісія. Попель, ели кому обіцював дати карту, то тільки карту голосованя, а не легітимаційну, бо тих по 7. марта вже староство не мало часу видавати. Попель взивав урльоппників, щоби брали картки голосованя, але без карт легітимаційних ніхто не хотів брати. Свідок не виходив з салї виборчої і ніхто не жалувал ся, мов-би урльоппники грозилі. Коли люди почали тиснути ся до голосованя, свідок вийшов до касарні, а по хвили впала там перелякана комісія. З касарні вийшов зателеграфувати. На дорозі напав его Корковський і при словах: «Чекай, злудію! так бороніш громаду?» хватив его за обшивку і став бити так, що свідок дві неділи був слабій, епух, потайки клав зимні оклади (щоби ніхто не дізнав ся о зневазі вїтївської гідности). Що діяло ся дальше з Попелем, не бачив. На зборах Козакевича свідок був; нині вже не пригадує собі его промови, але то знає, що припоручав людям поступати підчас виборів спокійно. Що деякі не дістали легітимацій, то помилка писаря. Лїста уклала ся після престаций шарваркових. Тут оборона піднесла, що так укладана лїста мусіла бути хибна. На гадку свідка причиною забуреня був лист. Давида Абрагамовича і поголоска, мов-то вїтїї дістали за Мохнацкого гроші. — Обж. Корковський і Здановський твердять, що свідка побили жовніри; свідок перечить. Також перечить, мов-би він дав староству письменну реляцію на запитанє зі староства по інтервенції Козакевича і Діаманда в старостві. — Обж. Корковський обетає при тім, що лїста не була вилужена, а всі кілька разів просили вїтїа о карти. Котюшко всею заперечує. Межи обжалованими настає рух; председатель раз-враз перериває запитаня. Свідок під конець заявляє, що ксьондз сильно ворогує на него, а то за-для процесів з громадою, котру свідок яко вїйт заступає, а ксьондз програвав.

Свідок Мих. Самборекпій зізнає все, що «чув на свої очі». Дотиснув ся до урни і голосував. Коли почали летіти до вікна патики, крикнув до свого пана Ковальского: «Пане буде біда! утікайте!» Виходячи з паном подибали жандарма, а той уважаючи свідка за одного з ворохобників, мало не пробив его; на щастє пан Ковальський в саму пору схопив жандарма за руку і крикнув: «То мій слуга!» Свідок бачив, що Телега два рази ударив Попеля.

Свідок Йосиф Чайковський, писар громадекий з Давидова і двох сусідних сіл, зізнає: Лїсти укладав після списів шарваркових, при кождім нумері питав асесорів, хто під тим нумером управнений до голосованя. Лїсти були вилужені до перегляду, але ніхто не реклямував. Аж 10 марта почали зголошувати ся урльоппники. Чи домагали ся карт від Попеля, не знає. При виборі свідок не був, хоть мешкає в тім самім домі, і не бачив нічого, бо пішов до касарні жандармів «на газету». Коли комісія утікла до касарні і люди почали тут добувати ся, свідок заліз під стіл, перед котрий упала шафа. Не бачив нікого, тільки богато ніг, а пізнійше бачив в касарні Хировского. Чув, що Попель питав: чи хто не має револьвера? Чув крик, але слів «а бий! а бий!» не чув і до протоколу того не говорив (однак се є в протоколі). Пізнійше пішов до дому. Коли хто не був вписаний в листу, то се вина асесорів і вїтїа,

що не подали. Кажу, що мерців тільки двох було вписаних, і то таких, котрі померли вже по зробленню списів, виготовлених ще в осені. Перечить, мовби в списі був Савицький, котрий помер перед двома роками. (Савицького в листі бачив кс. Фіалковский). — Свідка почав випитувати адв. Сумпер: Чи ви робили списи для всіх 11 громад виборчих? — Ні! тільки зі своїх сіл. — Кілько у вас резервістів менше-більше? — Не знаю. У нас село велике. — Коли роздавано карти виборчі? — Не знаю. — Чи староства запитувало, чому не роздано урльонникам карти і що ви відповіли? — Письмо зі староства прийшло 10 марта, а я відписав, що всі карти, які прийшли зі староства, роздано. — Чи не пам'ятаєте, щоби Попель обіцявав кому карти легітимацийні? — Не знаю. — Чи була яка агітація виборча? — Не знаю: то мене не обходить. — Председатель до свідка: Хто підписав вашу реляцію до староства? — Війт. (Тут председатель констатує зізнання вийти, що ніякої не було реляції. Отже Котюшко пригадає собі тепер, що справді підписав реляцію). Председатель (до Чайковского): Чи рішучо твердите, що ви до протоколу не говорили, що чули крик: «бий!» — Ні! — Чи судия слідчий не відчитав вам протоколу? — Не пам'ятаю, але здає ся мені, що ні.

Тепер забрав слово адвокат Лілієн і сказав: З огляду на то, що трибунал відкинув внесення оборони о еспроваджене лист виборчих, я зазначую, що мені не ходить поперед всего о стверджене правосильности виборів. Однак я питаю свідка о чотирох умерших, котрі мали бути вписані в листу, а він, так само як і Котюшко, заперечує тому, отже мені йде о вірогідність обох тих свідків. З огляду на оборону вношу пошанувати право оборони і еспровадити виборчу листу. Адв. Сумпер: Я маю таке «досадне» поняття о способі укладання листи в Давидові, що навіть не бачу потреби прилучувати ся до сего внесення мого товариша. — Адв. Сокаль підпирає внесення Лілієна. — Прокуратор не перечить, що в листах виборчих були «недостатки», однак, се зовсім не належить до розправи. Неточність лист є появою загальною; і у Львові певно кількох небіщиків було вписаних. Отже противить ся внесенню. — Адв. Лілієн толкує прокураторови, що Львів то не Давидів, де всего 1000 мешканців. — Адв. Сокаль хоче запитати свідка: чи був який комітет для вибору Мохнацького?

Председатель. Трибунал оріє, що правильність або неправильність виборів не належить до річи. Я ухиляю то питанє.

Сокаль. Але мені оно потрібне.

Предс. Я тут диригую! То неделікатність.

Сокаль (зі спокоєм, дивно відбиваючим від піднесеного голосу председателя) мотивує своє внесення.

Свід. кс. Фіалковский вказує на то, що Чайковский міг добре зробити вписи, колиби був хотів.

Предсід. (до ксьондза): Вже вчора була згадка, що ви також милите ся в списках шкільних. Так само і він міг помилитися!

Адв. Сумпер просить о запитанє староства: кілько урльонників було в 11 селах управлених до голосу, а кілько не дістало карт. Се викаже, кілько було невдоволених. — Прокуратор противить ся сему.

Адв. Лілієн (до кс. Фіалковского): Ксенже пробошу! я не буду питати вас о списи шкільні, бо на мою гадку то не належить до річи...

Пресід.: Прошу п. оборонця! Що я говорю, то на правний підставі. Ваша бесіда ухиляє судови. Я вас упоминаю, а коли будете дальше так говорити, поступлю після закона.

Адв. Лілієн. Я прошу о запротоколоване мого питання. Відтак звертаючись до ксьондза: Чи був який комітет виборчий, в котрім засідали особи на урядовім становищу?

Предс.: Я ухиляю се питанє!

Лілієн: А я відкликую ся до трибуналу! — Трибунал питанє ухилає.

Адв. Сумпер: Пане Чайковский! Питаю вас під съвѣтою присяги, чи не були ви під яким впливом або натиском, як маєте укладати листи?

Свідок: Ні.

Предс. (зазначивши, що лиш для спокою

не ухилив того питання) увільнив свідків: кс. Фіалковского, Яроша, Котюшка, Чайковского і жандарма Киша.

Лев Кудовский (господар з Давидова) зізнає: Чув, що Баран і Здановські грозили розбитом голови, але грозиби тоді не були нікому страшні. Свідок стверджує, що межі картами легітимацийними справді були виставлені карти для помершого перед двома літами Савицького і для других небіщиків, давно в гробі лежачих. Карти тоді спалено, а бачив їх тоді, як роздавано карти легітимацийні. Они лежали на столі, а кожний собі шукав своєї. При тім можна було відчитати і карти для небіщиків. Свідок хоч читає слабо, відчитав їх.

Свідок Іван Добрянський, лісничий з Тарасова, зізнає: При голосованню був і виходив успокоювати виборців, бо по єго гадці они закидували комісії неправильности. Межі невдоволеними бачив Шеремету і Найдю. Вікном утік останній. Після єго зізнання Попеля люди хватили вже в касарні і почали тягнути за волосє і бити кулаками й паликами. Тоді Попель стрілив. Товпа розкочила ся, а Попель жалував ся свідкови, що дістав постріл в лице. Додатково зізнає, що обжалований Сметанський поведив ся дуже спокійно і помагав накликувати людей до спокою.

Свідок Катерина Гук, записана ще в слідстві.

Пред.: Ви не знаєте де упав Попель?

Свід.: Там упав, де лежав: таки там мав упасти. — Куду прийшов Баран до касарні? з переду чи задю? — «Зі двору прийшов; певно мав зі двору прийти». Більше не має нічого важного зізнати до «світлого протоколу». Однак показало ся, що бачила більше, бо була в кухні жандармській. Коли люди почали втискати ся до кухні, питали єї: чи Попель в касарні? — а она відповіла: «Як Богач кошам нема!» Люди хотіли вже розходити ся, але показав ся Попель, і они почали тиснути ся до него.

Председатель відчитав протокол незвісного з теперішнього побуту свідка Благути, обтяжуючий згідно з актом обжаловання Бригіду Граб, Корковського і Мазура.

Свідок Ваврик Сидор зізнає (по руски): що до голосовання прийшов був з двома картками, зі своєю і свого зятя. Через поріг взяв від него ті картки ксьондз, розвинув, а побачивши, що там написаний Козакевич, сказав: «Z Panem Bogiem! po dwie nie wolno!» Свідок зізнає то під съвѣтою присягою.

Наступили ще зізнання дванайцятьох свідків маловажних. Свідок Вінцентий Франчук, вийт з Волкова, дуже хитра і практична людина. Він зізнає: В Давидові урльонники не допускали до голосовання і вивалили людям карти. Свідок остерігав їх перед такою роботою, але чужі люди кричали: «Ото маєте вийти злодія, що держить зі злодіями» Грожено єму побитом. Коли комісія утікала а товпа кричала, «лапай злодія» свідок думав, що то до него відносить ся, хотів утікати але товпа єго поминула і полетіла дальше. Свідок прилучив ся собі і також кричав, щоби відвернути від себе увагу. При нагодній хвили свідок подумав собі: «Мудрий той, хто утікає» і утік. Більше не видів. Обжаловує Корковського і Шеремету. По нім переслухано ще шість свідків, з котрих один, коваль з Милитич Сайберґ зізнав, що не дістав карти хоч упоминав ся о ній у давидівському вийті і писаря. На тім закінчено переслухання свідків. Оборонці зажадали ще раз, щоби єю справу віддати судиям присяглих, але трибунал відмовив. Почім приступлено до відчитання протоколярних зізнань. З тих зізнань цікаве є директора домініканських дібр в Давидові, Давісона. Свідок сей зізнає, що віраджував Попелеви бути комісарем при виборах і констатує, що агітація соціалістів знайшла в Давидові добрий ґрунт.

Вісті політичні.

Після донесень «Fremdenblatt-y» Цісар приняв адресу Палати панів з найвищими вдоволенням, о чім урядово повідомлено президію палати.

З Пешту доносять до «Narod. List-ів» що

архикнязь Франц Фердинанд д' Есте буде ще сего року проголошений австрійським наслідником престолоа. Здоров'є архикнязя є вповні вдовольюче. Вісти, мовби архикнязь мав сеї зими їхати, показують ся неправдивими.

Сими днями роблено в Феліксдорфі проби з новими пушками. Результат випав надсподівано знаменито, тож належить очікувати в короткім часі нового озброєня.

Страйк трамваєвий покінчив ся вчора. Товариство трамваєве по довгих нарадах і коровадах прийняло найдальше йдучі уступства приймаючи всі жадання служби так що до підвисшення платні, перерви в службі і дефінітивної стабілізації служби по 12 літах. Причиною такого щасливого для робітників полагодження страйку була погроза Люеґера дана трамваєвому товариству. Зміст сеї погрози був такий, що сли товариство не постарает ся о безпоровочне привернення трамваєвого руху, то мійска Рада узнасть угоду з товариством неважною.

«Linzer Volksblatt» доносить, що Цісар підчас авдієнції провідників парламентарної більшости сказав до Діпавлього: «Слиби я не був пересвідчений, що язикові розпорядження шкодили би німецькому народови, не був би я ніколи на них згодив ся, знаю однак, що так не є. Тішити мене, що бодай представителі католицьких пранімецьких країв альпійських прилучили ся до більшости».

«Berl. Tagblatt» доносить, що межі Австрією а Росією наступило стисліше порозумінє підчас послідного з'їзду монархів, і що головні точки того порозуміння докладно списано у взаїмних нотах.

Переговори в справі закінчення супкою межі Грецією і Туреччиною нагло перервано понеже репрезентанти держав не могли згодити ся на головні точки покоевого трактату. По причині тих трудностей старають ся держави наклонити Порту, щоби она сама увійшла в переговори з Грецією а іменно, щоби бодай порозуміла ся в головних точках мира.

Новинки.

— **Архиепископ Ісаакович** обходив в перший день лат. Зелених съвят 73-ту річницю своїх уродин. В архикатедрі вірменській відправлено з тої нагоди торжественну службу Божу.

— **Засуд в давидівській процесі:** Іван Шеремета 5 літ в'язниці, Найдя 4 1/2, Никола Юркевич і Стецко по 4 роки, Телеґа, Наконечний, Токарський, Рибчинський по 3 роки, Лавро Граб 2 1/2 року, Химчин, Йосиф Мазур і Баран по 1 1/2 року, Корковський, Хировський, оба Здановські. Кутний і Іван Мазур по році тяжкої в'язниці, для всіх заостреної постом що тиждень і темницею 11 марта. Петро Люстер на 6 місяців, Станислав Охман на 3 місяці, Вінцентий Шеремета на 3 місяці, Василь Машталір і Йосиф Охман на місяць, Зихало на три тижні, увільнено лиш двох: Ілька Юркевича і Бригіду Граб. Обжаловані підчас оголошення засуду плакали. Оборонці в імени всіх засуджених зголосили зажаленє неважности і відклик від виміру кари.

— **Нова гімназія у Львові.** П. Міністер віроісповідань і просвіти розпорядив, щоби почавши від року шкільного 1898/9 утворено у Львові нову, четверту гімназію з язиком викладовим польським. Та гімназія утворить ся в той спосіб, що всім рівнорядних відділів при теперішній четвертій гімназії будуть від неї відлучені і перемінені на самостійну гімназію. З тої причини системізував п. Міністер сім нових посад дійствних учителів разом з посадою управителя і посаду дійствного учителя римо-кат. катихита.

— **Затвердженє виборів.** Є. Вел. Цісар затвердив вибори: О. Станислава Корженевського, римо-кат. пароха в Теревовлі на заступника презеса ради повітової в Теревовлі; ґр. Стан. Тарновського, властителя Снятинки, на презеса і Леонарда Висневського, властителя більшости посілости в Дрогобичи на заступника презеса ради повітової в Дрогобичи; вкінці вибір Авґ. Горайського властителя більшости посілости в Модерівці на презеса і Ів. Тшецевського, властителя більшости посілости в Мейсци, на заступника презеса ради повітової в Коросні.

— **Новий цроцес виборчий** відбуде ся незадовго в Тернополі. Обжалованим є руский парох з Увисли, повіту гусятинського о. Теодор Турула і кількох єго парохіян о публичне насильство в дни правиборів.

— **Міністар рільництва** ґр. Ледебур приїде в п'ятницю до Галичини. В тім дни огляне ліси правительственні в Неполомицях, а в суботу о-

гляне студіюм рільниче в Кракові і ґрунт призначений під будову нового дому для того студіюм. Відтак поїде на відкрите виставки червоної худоби польської в парку краківським, потім буде уділяти аудієнції а по полудни удасть ся на перегони. Вечером того дня відбуде ся на честь міністра обід, заходом товариства рільничого краківського. В неділю рано посітить міністер школу рільничу в Чернихові, а по полудни поверне на перегони до Кракова. В понеділок поїде до Гумніш і огляне школу огородничу в Тарнові, у вівторок приїде до Львова, посітить школу лісову і огородничу і удасть ся до Дублян для звидження тамошньої школи рільничої, в середу верне до Відня.

— **Віче соціялістів у Відні.** Ми вже доносили о нарадах соціялістів у Відні. Днесь подамо ще деякі подрібніші проєкти: І так п. Дашинський заявив, що польські соціялісти жадають в своїй програмі охорони національних прав. Говорив далше о потребі зміни соймової ординації і о запроваджене п'ятої курії при виборах до сойму і о розширене виборчого права до громадських рад. Інші бесідники домагали ся усильного поборювання християнських соціялів, клерикального внесення шкільного і всяких товариств клерикальних. Польський соціяліст, що недавно ще на різних зборах кидав громадами на польську історію і з ревностю першого фанатика допав минувішній Польщі, добувши мандат і станувши перед представителями інших націй стає в обороні національних прав польського народу, а хоч вирік ся «ягельської ідеї» то не вирік ся польської ідеї.

А наш посол др. Ярославич? Сей мовчав! Мовчав коли говорено о охороні національних прав польського народу, мовчав коли жид Адлер заохочував до борби з священником. Мовчав коли домагано ся поборювання клерикальних товариств. Чи ж для него нема потреби охорони національних прав руского народу? Чи ж у Русинів нема священства, против котрого жид Адлер каже бороти ся. Ні нашому соціялістови байдуже все, тільки небайдужі йому були і будуть голоси руского народу і его священства. Руский соціяліст потребуєчи голосів священства, щоби стати послом, публично і письменно заявляє, що против «демократичного руского священства він не буде виступати». А днесь діставши мандат тільки з рук священства, (бо без помочи священства певно був би не бачив парламенту) своєю присутністю і мовчанем апробує заповіджену борбу против священства. Др. Адлер не робив ріжниць межі яким-будь священством. Правда скаже п. Ярославич, я підписав інтерпеляцію против ув'язнення священства, я інтерпелював в справі покривдження руского народу. Се правда! Але тим Ви пане посол не виступали в обороні священства, тільки в обороні інших інтересів, а іменно боялись ся, що з ув'язнення священства убуло би Вам голосів чи тепер чи в будучности. Ви би певно воліли на місце священства мати яку машину до голосованя а тоді так мовчали бисте як на вічу соціялістів. Польський соціяліст застеріг права національності своєї, а Вам пане й на думку не прийшло навіть сказати бодай про охорону національних прав для руских соціялістів. Ви певно также не вірите в будучність Руси і єї не любите. Та на що Вам в се вірити або Русь любити, з Вас буде досить, коли она вірить Вам і Вас любить! Але чи довго се буде. «Дізнають ся небожата, чия на Вас шкура!»

— **Цікавий процес** вів ся сими днями перед черновецьким судом присяжних. 35-літнього жида Файбіша Зінгера, котрий судам знаний з різних крадежних, обманств і торговлі дівчатами, обжаловано, о убийство другого жида, Штайнмеца. В сам жидівський судний день минувшого року Зінгер заколов свого суперника перед зібраною товпою жидів. Він виправ ся всякої вини, але майже всі свідки зізнали против него. Зінгера засуджено на сім літ тяжкої в'язниці.

— **Важне для годівців безрог.** З Станиславова пишуть: Всіх, котрі хотять стати членами «Підгірської Спільки для торгівлі безрогами», як також сприяючи тій справі просимо, аби були ласкаві прибути на день 24-го червня с. р. в день св. Онуфрія, до Станиславова. Початок наради о годині 3-тій пополудни. Про місце буде можна довідатись тогож дня в руских торгівлях в Станиславові.

— **З бориславського раю.** Дня 3-го червня с. р. урвала ся земля в однім закопі воску земного і приспала та убила на місці робітника Прокопа Лопатчика. Крім того тяжко покалічила робітника Паделяка. Причиною нещастя була хибна будова закопу. Над законом мав нагляд Ельо Гіршганд.

— **І на бічцілю можна згоріти.** В Росії, по дорозі до Варшави їхала одна панночка на бічцілю. Вечером засвітила свічку в паперовій лампі і устала єї при кермі. Незадовго запалила ся лампа а огонь обняв легоньку сукню циклістки так скоро, що безпробовно поміч не могла запобігти сильному попаренню лица і рук.

— **Добрий звичай.** В Бретанії є звичай, що улегчє паннам на відданю в спосіб чемний і принагідний завідомити женихів о висоті свого вина. Отже в певні дні святачні появляють ся дівчата-відданиці в красних шапочках, обшитих білими або жовтими пасочками. Число тих пасочків означає суму грошей, яку родичі дівчини приобіцюють виплачувати яко річну ренту від вина своїм донькам. Один білий пасочок значить ренту в сріблі по 100 франків, а кожний жовтий ренту в золоті по 1000 фр. річно.

— **Розрухи на Угорщині.** На Угорщині починають ся появляти спорадичні розрухи меж населенем, навіть вже і в квестиях невинборчих. В пеншенським комітаті, в Альпар прийшло до кровавих подій. Згромадили ся великі товпи народа, щоби заявити своє невдоволене по причині вибудованя залізничої стації. Товпа напала на жандармів і обкидувала їх каміннями, вдерла ся до громадского уряду і загрозила підпалом. Жандарми дали огня і убили одну жінчину а кількох мужчин ранили тяжко. Подібні розрухи були і в Надудвар, в дебречинським комітаті, де одного ексцедента убито а 30 ранено.

— **Самоубийство Туркині.** Небувала доси у Турків пригода лучила ся в Царгороді. Відобразила собі там жите Назімег Ганум дочка Іззет бей, бувшого маршалка султанської палати. Самоубийниця зробила кінець своему життю вистрілом з револьвера. О причинах самоубийства говорять всіяко, імовірно була нею нещастна любов.

— **Кілько учителів має Австро Угорщина?** Народних і виділових учителів єсть в Австрії 66.000, в Угорщині 26.000; учителів шкіл середних 5.000 і 3.200; в семинариях учительських 1630 і 580; в богословських заведеннях 230 і 260 в фахових школах 6370 і 1480, — разом в Австрії 80.300 в Угорщині 32.200, а в цілій Монархії 112.500 учителів. Пересічно випадає один на 397 мешканців.

— **Западає ся земля** в деяких місцевостях на Горішнім Шлезку пруским. Причиною того вода, що дістала ся до копалень вугля, попереривала підземні скелі і підмила горішню верству землі. Серед великого гучу западали ся доми, мури і копальняні будинки. Всі мешканці села Родзина утікли, так що около 1000 осіб остає без даху. Шкода виносить до 2 мільонів марок. Водопроводи, що доставляли води для цілої околиці, знищені. Місто Мисловиці позбавлене води. На улицах поробили ся цілини, мієнями широкі на 3 метри. До єго часу опорожнено там 35 домів — а люди з горячковим поспіхом утікають з міста. 600 родин перебуває під голім небом, або в стайнях і шопях. На щастє не було жертв в людях. В ратунку помагають також граничні російські воєнки без оружя.

— **Як мож зістати мільонером.** Недавно помер в Мельбурні книгар, що зумів свій «бізнес» в незвичайно добрий спосіб провадити. Будучи ще книгарским практикантом у одного з багатших мельбурнських книгопродавців залюбив ся в дочку свого шефа. А она... була єму взаїмна. Молоді голубята мали велику охоту побратися — але як ту одержати дозвіл родичів. Вкінці зібрав раз молодецькою своєю відвагою і осявідчив ся о руку своєї Дульченлі. — «Як то, Ви що не маєте і зломаного феника, хочете з моєю дочкою женити ся» — спитав сьміючи ся книгар. — «Хоч не маю, та готов кожної хвилі маєток зробити» — відрік молодий чоловік. — «Випробуйте мене!»

«Добре!» — каже принципал по короткім наміслі — «Я маю 1.500 примірників повісти «Зломане серце». Ніхто єї не купує. Розпродайте єї в короткім часі!»

«Згода!» — і за два тижні не було вже ні одного примірника «Зломаного серця» на складі. Усьо розпродано, а замовлення нові все ідуть.

— «Як ви се зробили» — питає принципал — «Розкажу Вам се пізніше» — була таємничою відповідь зручного практиканта.

Аж случайно перекидаючи днівники в однім з ресторанів і глигнувши на оголошеня виситав принципал оттакую цікаву оповістку: «Молодий богатий властитель дібр хоче одружити ся. Не ходить єму ні о красу, ні о придане, але о образованє і розвятий ум. Перша стріча на бульварі около години 3—4. — Знаком буде — повість «Зломане серце» держане в правій руці».

Принципал згорнув часопись, розчислив ся з платничим, сів на електричний трамвай і за 10 минут був в своїм бюрі.

«Ви моїм зятем!» — кликнув він весело потрясаючи руку проти заклопотаного жениха.

— **Не удало ся.** В Ліберці (в Чехії) сновив один злочинець убийство, сполучене з рабунком. Поліції не удало ся винувника схватити, мимо того, що гляділи за ним пильно по всіх залізницях. Тимчасом на двірці залізничній Франц-Йосифа у Відні притримано якогось пасажира, котрий їхав без білету, наданий в якомсь приладі газівим яко товар. Цікавого винахідника дешевої

їзди приарештували, а завдяки телеграмам уже в дві години показало ся, що він той сам, за котрим розбивала ся поліція в Ліберці. Тепер поїде він цілком за дармо назад, тільки... в ланцюшках.

Іменованя перенесеня, відзначеня і конкурси.

— **Іменованя.** П. Міністер судівництва іменував радниками суду краєвого при судових трибуналах першої інстанції: Радника суду краєвого і начальника суду повітового Ян. Баєвского в Глинянах для Золочева, судию повітового Евст. Чвартацкого в Балигороді для Тернополя, заступника прокуратора Йос. Голковского у Львові для Львова і судию повітового Альфр. Бандровского в Мостисках для Тернополя; вкінці іменував ад'юнкта суду повітового Ант. Вилецкого в Лиску заступником прокуратора державного в Коломиї.

— **Перенесеня.** П. Міністер судівництва переніс радника суду краєвого дра Фр. Мандибуря з Тернополя до суду краєвого у Львові. — Управитель лісів при дирекції православного релігійного фонду в Чернівцях Рішард Купецкий перенесений до Львова, а управитель лісів Антін Покорний зі Львова до Чернівців.

— **Відзначеня.** Є. В. Цісар надав старшому радникови ц. к. краєвої Дирекції скаргу у Львові Людв. Зіхлерови при нагоді его переходу на пенсію титул і характер радника Двора.

— **Конкурс.** Виділ краєвий розписує конкурс на дві стипендії по 540 зр. з фундації б. п. Петра Кравснера для християнських учеників виділу лікарского в Університеті львівським. Термін до 30 с. м.

ПОСМЕРТНІ ₴ ВІСТИ.

О. Віктор Гебей, греко-кат. крилошанин мучачівської капітули в Ужгороді, помер дня 26-го мая, в 59-ім році життя, а 35-ім священства. Покійний був одним з найвидніших патріотів на угорській Русі.

Торг збіжєвий.

Львів дня 4-го червня: Пшениця 7:50 до 7:80 зр.; жито 5:30 до 5:80; ячмінь броварний 5:50 до 6:—; ячмінь пашний 4:75 до 5:—; овес 5:90 до 6:40; ріпак 11:— до 12:—; горох 5:— до 8:—; вика 4:50 до 4:75; насінє льняне — до —; сімєя конопельне — до —; біб — до —; бобик 4:50 до 5:—; гречка — до —; конюшина червона галицька 25:— до 40:—; шведска 50:— до 65:—; біла 30:— до 40:—; тимошка — до —; ганиж — до —; кукуруза стара 5:— до 5:25; нова 5:— до 5:25; хміль — до —.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 8 червня 1897.

I. Акції за штуку.		пла- тять зл. кр.	жа- да- ють зл. кр.
Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.		216 75	219 75
Зеліз. Львів-Черн.-Ясси по 200 зл. валь. србл.		285 75	289 75
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.		390 —	400 —
кред. гал. по 200 зл. в. ав.		210 —	—
Гарбарні в Решові по 200 зл. в. ав.		190 —	200 —
Фабрики вагонів в Ясноку перед тим Ліпінского по 500 кор. в. ав.		250 —	260 —
II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.			
Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.		110 20	110 90
» » » 4½% » льос в 50 л.		100 —	100 70
» » » 4% » в боль. по 200 К.		96 70	97 40
» краєв. 4½% в. ав. льос в 51 л.		100 50	101 20
» » 4% в. ав. льос. в 57 л.		97 50	98 20
Тов. кред. гал. земс. 4% (перша еміс.)		97 60	98 30
» » » 4% льос. в 41½ літ		97 50	98 20
» » » 4% » в 56 літ		97 40	98 10
III. Обліги за 100 зл.			
Гал. фонду пропинац. 4% в. ав.		97 80	98 50
Буков. » » 5% » »		102 50	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)		102 —	—
» » » 4½% (3 ем.)		100 —	100 70
Пожички краєв. 6% ва. з року 1873		103 —	—
» » » 4% » » 1891		—	—
» » » 4% по 200 кор. з р. 1893		97 80	98 50
» м. Львова 4% по 200 кор.		97 10	97 80
IV. Льоси.			
Міста Кракова		25 —	27 —
» Станиславова		41 —	—
V. Монети:			
Дукат цісарский		5 60	5 70
Наполеондор		9 48	9 58
Пів-імперіал		9 55	—
Рубель російський срібний		1 20	1 25
» » паперовий		126 20	127 20
100 марок німецьких		58 50	58 90

Розклад їзди на залізницях

після часу середньо-європейського пізнішого о 36 минут від львівського, важний від 1-го мая 1897.

Пojзд	год	приходить до Львова	Пojзд	год	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспішн.	6—	до Підволочиск і Бродів
мішаний	7:50	з Янова	поспішн.	6:10	до Черновець і Сучави
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
"	8:15	з Тернополя і Бродів	поспішн.	8:40	до Кракова
"	8:25	з Сокаля і Ярослав через Раву	"	8:55	до Кракова в спол. з Н. Санчом і Розвадовом
"	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслом і Равою	"	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хиром і Станиславом
"	10:35	з Ярослава	"	9:25	до Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом
мішаний	1:15	з Янова	мішаний	9:40	до Янова
поспішн.	1:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом, Загірем і Хиром	особовий	10:05	до Підволочиск і Бродів
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хиром і Станиславом	"	10:45	до Черновець і Сучави
поспішн.	1:50	з Сучави і Черновець	мішаний	1:04	до Янова від $\frac{19}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в свята
"	2:30	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	1:55	до Підволочиск і Бродів
особовий	5:20	з Белзця в спол. з Сокалем і Ярославом	особовий	2:40	до Черновець і Сучави
"	5:25	з Черновець	поспішн.	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хиром
"	5:45	з Підволочиск	особовий	3:05	до Стрия і Скольного
"	6—		мішаний	3:15	до Янова від $\frac{1}{6}$ — $\frac{4}{6}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в повсякденні дні
Ніч			"	4:40	до Ярослава
особовий	6:55	з Кракова з Розвадовом сполуч.	Ніч		
мішаний	8—	з Янова від $\frac{1}{6}$ — $\frac{4}{6}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в повсякденні дні	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірем і Хиром
поспішн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокаля і Ярослава через Раву
мішаний	9:01	з Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в свята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	"	7:30	до Стрия і Лавочного
"	9:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Равою	"	8:50	до Янова
поспішн.	9:50	з Сучави і Черновець	"	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10—	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	10:50	до Кракова в спол. з Ярославом, з Розвадовом і Н. Санчом
"	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хиром і Станиславом	особовий	11—	до Підволочиск і Бродів
"	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хиром і Станиславом	"	4:40	до Кракова в сполуч. з Хиром, Яслом, Розвадовом і Н. Санчом
"	3:30	з Підволочиск	"	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспішн.	5:10	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Яслом	"		

ГАЛИЦЬКИЙ КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по 3 27—?

4 $\frac{1}{2}$ % на рік.

АНТІН ПІЗУНСЬКИЙ

Львів, Академічна 12.

Богато заосмотрений
на кожний
сезон

Магазин конфекцій дамської

порукає завжди
наймодніші Сукні до
проходу, Костюми ранні, Матини,
Шляфроки, Пенюари, Блюзки, Сорочки,
Гальки з наймодніших материялів,
дешевше ніж деінде. 151 8—47

Руска справа

В роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Ціна 50 кр. в. а.

З пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.

Видає й відповідає за редакцію: Теофіл Барановский.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Світло церковне

вирост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл.

посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20,

10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70,

4-10, 4-90 франко. — Інші товари по

умірених цінах. 38—?

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНЕ ПИСЬМО ДЛЯ РУСЬКОГО НАРОДУ

під редакцією

Антоня Березинського

виходить у Львові тижнево кожної п'ятниці.

Буде подавати поезії, повісті, життєписи з портретами, поучаючі статі з історії, письменства, господарства, промислу, вісти про читальні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде містити часті забавну.

Передплата: В Австрії річно 4 р.
" піврічно 2 р.
" чвертьрічно 1 р.
За границею річно 8 рубл.
" піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрація і експедиція
Львів, ул. св. Миколая 13.

Люд. Шелігевич
годинникар

передтим

Володислав Даєвский

виконує всі роботи входячі в обсяг годинникарства

у Львові, ул. Коперника ч. 8.

заразом удержує склад годинників і zegarів з перворядних фабрик заграничних з гарантією і по уміркованих цінах.

Замовлення з провінції виконує як найточніше. Направа zegarkів і zegarів заразом антиків з 2-літньою гарантією. 154 5—10

Перший християнський

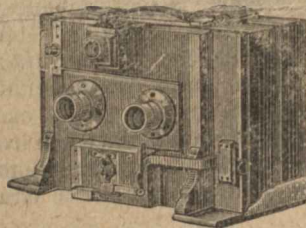
ново-отворений

склад апаратів

і всїляких приборів

до

заводової фотографії для П. аматорів

порукає низше цін у всіх фірмах краєвих і заграничних.

Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відвортною почтою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всїляких приборів до фотографії. На жадане виписує ся апарати до великості 24:30 (за винагородою 2% вартості апарату) з об'єктами Voigtlander'a, Steinheil'a, Goez'a і т. д.

Едмунд Бродковский

Львів, ул. Камінна 3. 126 6—10
(vis à vis школи реальної).

З Друкарні В. А. Шийковского.